

Monument

Zangeres 1,
Junk

Zangeres 2,
Monument 1

Zangeres 3
Monument 2

Zangers 1, 2 en 3
Drie naakten

De stad Schiedam kent twee oorlogsmonumenten. Het eerste werd na veel ophef afgekeurd. Een tweede monument werd pas in 1955 onthuld. In deze kameropera wordt middels een sprookje de geschiedenis van beide monumenten geschetst. Als bron voor dit verhaal heb ik het boek "Schaduwen over Schiedam" gebruikt. Dit boek is onder redactie van Bas van Bochove, Ser Louis en Herman Noordergraaf samengesteld. De uitgave is verzorgd door "Fonds Historische Publikaties Schiedam, 1995".

Voor de voorstelling. Een junk staat bij de ingang van het theater.

Ze dribbelt rond op schoenen met hoge hakken.

Ze bedelt en valt bezoekers lastig.

Ze is soms kwaardardig en dan weer slijmerig lief.

Ze maakt opera belachelijk.

Ze probeert mannen quasi te versieren.

Op gegeven moment komt er iemand van het theater die haar wegstuurt. Als zij/hij naar binnen gaat komt ze ogenblikkelijk weer terug.

Toneelbeeld:

Donker. Er is een contour van een beeld zichtbaar. Tegen de sokkel ligt de junk. Ze is bezig een shot te zetten. Terwijl ze druk in de weer is met spuit, lepel en het afbinden van haar arm komt langzaam het licht op.

Ze voelt zich niet betrappt. Kijkt de zaal indringend in en slaakt een zucht, kort nadat ze zichzelf heeft ingespoten. Ze blijft even versuft zitten, waarna ze haar spullen in een plastic zakje gooit.

Junk:

Dit parkje is mijn plek. Hier woon ik, eet ik, slaap ik, shot ik, ontvang ik soms mijn klanten.

Zij (wijst op de beelden) zijn mijn toeschouwers, mijn vrienden en mijn geprekspartners.

Ze zeggen nooit wat terug.

Tegen de beelden:

Waken jullie over me vanacht, zodat ik een beetje durf te slapen.

Niet weggaan. Nooit weggaan.

Ze gaat liggen en valt in slaap.

Het beeld komt langzaam en stijf in beweging. Na vijftig jaar weer en wind en baldadigheid is er verval ingetreden.

Monument 1:

Mijn hard stenen lichaam,
voelt
een zachte warme huid.

Mijn blinde stenen ogen,
zien

een wonderlijk licht.

Mijn dove stenen oren
horen
een wereld aan geluid.

Mijn koude stenen lippen
proeven
een frisse ademtocht.

Mijn koude stenen haar
mag
wapperen in de wind.

Mijn dode stenen ziel
transformeert
naar het leven.

Naakt 1:

Wij mogen nu twee uren maar,
als beeld even leven.
Kom... ervaar...
hoe dat voelt al is het maar even.

Monument 1 en alle naakten

Laat ons huilen, lachen,
zodat die twee uren inhoud krijgen.
Laat ons springen, dansen,
voor weer 50 jaar stijfheid dreigt.

Wij gaan naar andere beelden,
vragen, waarom zij bestaan.
Of zij worden bekeken,
of dat er gedachteloos
langs hen wordt heengegaan.

*De beelden komen langzaam in beweging en komen van de sokkel af.
De junk wordt wakker en kijkt verbaasd naar de lege sokkel. De beelden lopen net weg en ze
roept ze aan.*

Junk:

Laat me niet alleen op deze enge donk're plek.
Ik ga mee.
Jezus beelden die leven. Wat zal er in die laatste spuit gezeten hebben.

Ander toneelbeeld.

Monument twee.

De hele groep komt er omheen staan.

Monument 1 spreekt monument 2 aan:

Monument 1:

'Beeld. Ik wil mijn woord tot u richten.
Waartoe staat u hier.'

Monument 2:

Ik ben het stadsmonument voor hen die ons in de tweede wereldoorlog zijn
ontvallen.

Zie mijn sokkel tekst.

Naakt 2:

Nooit heb ik wat ons werd ontnomen zo bitter, bitter liefgehad.

Monument 2:

Dat is nog eens een tekst. Van Ida Gerhardt, gerenomeerd dichteres.

Monument 1:

Het is mooi. Op mijn sokkel staat: 1940-1945 Aan allen die vielen, die streden, die leden voor ons Vaderland.

Naakten:

Iets minder mooi misschien, maar wel door de minister goedgekeurd.

Monument 2:

Ik ken je verhaal. Vlak na de oorlog gemaakt door Pieter Starreveld met als richtlijn:

Naakten:

Het gedenken van de gevallen, de onderdrukking en het verzet. Doch uit al deze ellende moest eerder een vredes- dan een oorlogsmonument opgroeien, bijvoorbeeld als symbool van zuiverheid en waarheid een maagd met de duif als vredesattribuut.

Naakt 3:

Gemaakt van Oberkirchener zandsteen.

Junk:

Oberkirchener zandsteen. Mijn monument.

Monument 2:

Maar ze wilden je niet eens in het park hebben.
'De mooie aanleg van het park vanaf de ingang tot aan de heuvel zou door het beeld ten zeerste worden geschaad.'

Monument 1:

Maar toch heeft een commissie gezegd: Dat ik in het park volledig tot mijn recht zou komen. De minister zou zelfs positief geadviseerd worden.

Monument 2:

Maar Rooms-Katholieke en Protestants-christelijke kringen hadden bezwaren. Je ontwerp was niet in overeenstemming met de zedelijke normen die men daaraan behoort te stellen.

Je bent naakt.

'Symbool van zuiverheid en waarheid. Een maagd met de duif als vredesattribuut.'

Laat me niet lachen. Voor de notabelen was je gewoon een vieze vrouw. Waar ze misschien stiekem opgewonden van werden als hun echtgenoot de andere kant op keek.

Junk:

Trek het je niet aan hoor. Zeggen ze van mij ook altijd.

Monument 2:

De Katholieken vonden zelfs 'Dat jouw uitbeelding op geen enkele wijze een verbinding met de Christelijke traditie in de beschouwing van lijden, de dood en het eeuwig leven tot uiting komt. De voorstelling is modern-heidens, kan een katholiek zeggen. Het kruis is de Christen dierbaar.'

En de burgemeester:

Naakt:

'Het monument voor de gevallen kan ik niet anders zien als een dreigende aanslag op de Christelijke cultuur.'

Monument 1:

Ze maakten zich belachelijk. De groene Amsterdammer schreef:
'Moge, wanneer de aanvaarding van Starreveld's creatie in de Raad van Schiedam aan de orde komt, een gezonde geest zegenvieren over een ziekelijke vrees.'

Monument 1 en Naakten:

En de minister keurde ons en onzer plaats voor de tweede keer goed!

Monument 2:

Van de Rooms Katholieken moest je naar het museum. Waarschijnlijk in een kamertje met kunst voor boven de 21 jaar.
Uiteindelijk ben je maar in een stil hoekje in het park gezet. En heeft de burgemeester jouw tekst laten weggappen.

Monument 1:

Er werd bij de overdracht over mij gezegd, 'dat mijn aanwezigheid het park heeft verfraaid en dat zal nog meer blijken als bomen, struiken en planten weer in bloei staan.'

Monument 2:

Alleen is er bij jou nooit een krans of een bloemetje gelegd. Men deed dat liever bij een voorlopig monument van wat plankjes.
Totdat ik kwam. Gemaakt door Jan van Luijn. Uitgevoerd in brons. Dat is wel wat anders dan dat Oberkirchener zandsteen van jou. Zo zacht dat je tieten er na 50 jaar half zijn afgeregend.

Monument 1 breekt. Kijkt naar de grond, laat de schouders hangen en laat zich schokkend op de grond vallen.

Monument 2: (smalend)

Ik vind het wel sneu voor je. Misschien kun je als afgekeurd beeld dienst doen als monument voor WAO'ers of kunnen ze je als naakt beeld op een naturistencamping zetten. Hebben die mensen op 4 mei iets om een bloemetje bij neer te leggen.

Het betoog van Monument ontaardt in een gelach. Dat wordt onderbroken door een furieuze junk.

Junk:

Nu ga je te ver. Waarom deze arrogantie over dit beeld, je enige gelijke die je hebt in deze stad, zo toe te spreken. Zij die uit nobele motieven is gemaakt, minstens zo schoon is als jij, maar door seksueel gefrustreerde notabelen is afgedankt.

Jij die op je sokkel hebt staan: 'Nooit heb ik wat ons werd ontnomen zo bitter, bitter liefgehad.' Haar (wijzend op monument 1) is nagenoeg alles ontnomen. Ik alleen ik als junk, lig tegen haar aan te slapen.

Monument 2:

Jij zegt het.

Monument 1 weer tot zichzelf gekomen richt zich op.

Monument 1:

Je weet wat de krant over je schreef:

Junk, Monument 1 en junk:

Gezongen in de vorm van een koraal

'Een vrouwenfiguur, gewikkeld in een door haar krampachtig omhooggehouden

stuk textiel. Alsof zij weet wat haar lot zal zijn, indien ze er niet in slaagt de weinig sierlijk gedrapeerde lap stof vast te houden. En daarbij kijkt zij smeekend omhoog alsof zij zeggen wil "Vergeef het mij, ik kreeg niets anders om aan te trekken."

Naakt 1:

Rotterdams Nieuwsblad 19 december 1964.

Naakt 2:

We gaan. Wij hebben haar niks meer te zeggen.

De groep gaat weg.

Monument 2:

Wacht. Ga niet weg.

Dat ik zo lelijk tegen jullie deed.. had niet gemoeten.

Ik ben soms wel eens... arrogant.

Monument 1:

Waarom heb je het nodig jezelf te verheffen ten koste van ons.

Monument 2:

Ik ben wel een statussymbool, maar ook zo eenzaam. Jullie hebben elkaar.

Het was niet goed om jullie kwetsen.

Uiteindelijk zijn we allen beelden. Koud en dood. Het verschil tussen ons is inderdaad alleen maar een "weinig sierlijk gedrapeerde lap stof" en dan nog wel in brons.

Ik zou willen, dat ik met jullie meekon, maar dat zal niet gaan.

Monument 1:

Over 8 jaar ben jij 50 jaar monument. Kom dan naar ons toe.

Monument 2:

Zullen wij een daad stellen, waarbij een historische fout wordt hersteld?

De junk, monument1 en de naakten buigen zich naar monument 2 toe. Het wordt niet duidelijk wat ze bespreken. Ondertussen gaat het licht naar volledig donker.

Het licht gaat langzaam op. We zien de beginscene. De junk zit tegen het monument aan te slapen en wordt wakker.

Junk:

Ik heb raar gedroomd. Hoe kan een junkmens zo'n nachtmerrie hebben.

De junk kijkt niet naar het beeld. Het blijkt dat zij de jurk van monument 2 aanheeft.